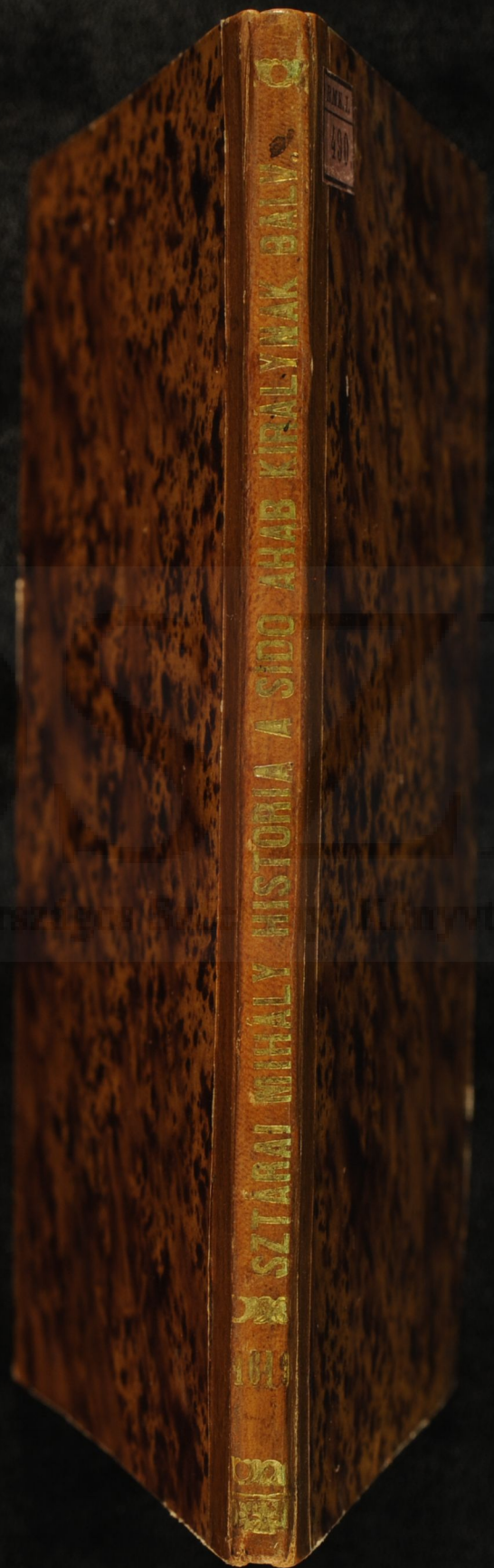

RMK. I.
490.

10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29

OLK

Országos Magyar Könyvtár

AZ SIDO AHAB KI-
RALYNAK BALVANYOZASAROL:
AZ HIVEK KERGETESERŐL; SZENT
Illyes Prophetanak rayta tört cselekedetiről; es

Ahab Kiralynak halalarol: Ez mostani időbeli
igaz Kereztyneknek vigasztalásokra Szent Irás-
bol énekbe főrdtetet.

3. Reg. 18.

EZEN NOTARA:

Sokat szoltunk immar nektők Szent Irásbol, &c.

Ostan emlekezzünk az Keresztye-
nekről, Es O törvénybeli sok Hűtete-
nekről, Az hűteten Ahab Sido Ki-
ralyarol, Illyés Prophetarol Isten em-
bereről.

Igen gonosz vala Sido Ahab Kiraly, Mint az önnön
Atya gonosz Ambri Kiraly, Es nem elegendek annyi go-
noszsággal, De meg hazasódek egy pogany Asszonyval.

Csak hamar el vevé pogany Kiraly leanyat, Az Iezabel
assont, Iezabel leanyat, Es az Bál Istennek ada önnön ma-
gat, Azt imadgya vala es az ő oltarat.

Hogy ezt az Szent Illyes nam nyilván meg halla, Isten fel-
indita hozza mene szolla, El az nagy Ur Isten hogy eső
nem leszen, Mig Istenhöz való terefünk nem leszen.

Azontul Szent Illyes Istentől küldetek, Az Carith viz
mellet

A

mellet fepen helyhézttetek, Es az Hollok által Istentől tar-
tatek, Végre az folyo viz am ki szaraztatek.

Ezek után Isten szent Illyesnek monda, Meny-el Sarep-
taba az pogany városba, Ott meg parancsoltam egy öf-
vegy Affonnak, Elest hogy hazanal törözzön magadnak.

Leg ottan fel kele, Sareptaba mene, Varosnak kivöle
Affont elől lele, Hogy az kapun kivöl ő fat fedegetre,
Ottan innya neki vizet tülle kere.

Sietven az Affony az vizre fut vala, Es ötet sent Ilyes
esmeg meg szollitta, Egy falat kenyeret hogy kezebe hoz-
na, Felele az Affony, es neki ezt monda:

Tudgya azt az Isten, nincs nekem kenyerem, Csak ved-
römben vagyon egy kis marok listem, Es korsomban va-
gyon egy kistín olayam, Lásd, fat fedegetek hogy en aze
meg süssem.

Az en fiammal hogy azt otthon meg egyem, Ehsegnek
halalat hog velle fenvedgyem, Szent Illyes biztattyá, Af-
sony halgas engem, Egy szalat se fejt te, csak meg hid be-
szedem.

Rollunk az Ur Isten oly nagy gondot visel, Sem listünk,
olayunk nekünk hogy nem fogy el, Lésen az korsoval olay-
listet vedervel, Miglen ő ez földet meg hinti esővel.

Igen hamar meny-el süs hamvas pogatsat, Hogy velle
taplalljam az en eh gyomromat, Az után ettel taplallhad
magadat, Vellem egyetemben az te egy fiadat.

Nagy hamar pogatsat az Affony kebite, Enni innya va-
lot eleibe teve, Mind haza nepevel ő is evek benne, Olay
az korsóban, list nem fogya vederbe.

Végre az Affonynak fia meg betegvek, Halatra korula
vilagbol ki mulek, Szent Illyesnek affony eleibe esek, Ne-
ki ily beszéd ott panaszkodok:

Sugyan azért jöttel te be en hazamba, Istennek haragja
hogy

hogy rejam szállana, Eggyetlen eggyemet megh őled ha-
zamba, Mindenestül fogva hogy magvam fakadna.

Az fiat sent Illyes őleben ki vive, Es őnnön ágyara őt
szepen le teve, Az nagy Ur Istennek fel főval könyörge,
En Uram Istenöm, arvának Istene:

Miert nyomoritod ez egy özvegy affont, Ki eltett engő-
met, es szállal tartot, El veded ő-tölle az egy kis gyer-
meket, Kit szöme vilaga gyanant szegeny tartot?

Ez beszéd után igen meg kösferge, Es az gyermek fő-
löt háromfor feszüle, Az nagy Ur Istennek ily főval kö-
nyörge, Terjen hatra Uram ez gyermeknek lelke.

Szent Illyesnek favat Isten meg halgata, Es az kis Gyer-
meket ottan fel-tamaszta, Anyanak gyermeket az Szent
Ilyes ada, Az affony ő-neki ottan imezt monda:

Immar nijlvan tudom hog te sent ember vagy, Az nag
Ur Istennek nijlvan embőre vagy, Igaz hirdetője predika-
tora vagy, Igaz befedű es igaz ember te vagy.

Sok napok el mulvan harmad esztendőben, Isten meg
sollita sent Ilyest ezképpen, Meny el mutasd magad az A-
hab Kiralynak, Hogy mar esőt adgyak ez szeles vilagnak.

Azert az Szent Ilyes oda megyen vala, Nagy fertelen
ehseg akkoron ott vala, Kiraly az Abdias hozza hja va-
la, Ő udvar-birajat, neki mondgya vala:

Meny-el minden fele hegyekre völgyekre, Folyo vizek
melle, az sok kut fejökre, Es visellyünk gondot az mij bar-
mainkra, Hogy vihesük őket az fűves helyekre.

Ez Abdias penig Istenfélő vala, Ki szaz Prophetakat
barlangban tart vala, Az lezabel őket mikor üldözi vala,
Kenyervel es vízzel őket tarttya vala,

Ketten az Kirallyal ket fele válának, Szent Ilyes eleibe
jőve Abdiasnak, Abdias őt latvan ottan meg esmere,
Homlok le borulvan nekic ezt monda:

A z

Nemde

Nemde té vag' Urám az Ilyes Propheta? Szent Ilyes felele, En vagyok azt mondgya, Meny-el az Uradhoz az Ahab Kiralyhoz, Mond meg hogy itt vagy on az Ilyes Propheta.

Abdias ezt halvan Szent Ilyesnek monda, De miért kívánod az en halalamat, El az nagy Ur Isten hogy nincsen oly orfag, Kiben nem kereset tegöd az Kiralyfag.

Minden orfagokat ő meg hiteltettet, Hogy tegődet senki főmevel nem látot, Meg nem találhatot, es meg nem foghatot, Neki nem vihetet, kézbe nem adhatot.

Ha azért en mostan hozzaja menendek, Es neki felőled ilyen hirt mondandok, Adeg Isten tegőd mas felől fel veszen, Oztan az en fejöm halál foglya leszen.

Felele s'ent Ilyes monda Abdiasnak, El az nagy Ur Isten kit Szentek imádnak, Kinek főme elöt mostan im hol allok, Hogy Ahab Kirallyal en ma főmben leszek.

Abdias el mene Kiralynak meg monda, Kiraly Szent Ilyesnek eleibe juta, Tavul hogy meg lata ottan meg szolita, Te vagy az Sidoknak nagy haborgatoja.

Felele s'ent Ilyes, nem en haborgatom, De te nemzetsegöd es te haborgatod, Mert az Ur Istentől ti el fakattatok, Balvany Istentektől oltalmat vartatok.

Mostan azért küldgy el gyűjts bé a Sidokat, Carmelus hegyere, es te Papjaidat, Es minden te hamis Prophetaidat, Bál Isten Papjait, Iezabel Grabantit.

Kiraly az Sidokat, Papokat hivatta, Az Carmelus hegyere, Ilyes oda juta, Az egész kölségnek ottan imezt monda: De medig maradtok nagy hamissagtokba.

Ha az Isten Isten, őtet imádjatok, Ha az Bál az Isten őtet kövessetek, Erre s'ent Ilyesnek semmit felelenek, Hozzajok fordulvan így szolla nekik:

Im csak magam vagyok Isten Prophetaja, Peniglen az Bálnak

Bálnak őtöd fel fáz Papja, Hozzanak ket őkröt hamar aldozatra, Egyiket magoknak az sok Pap valaszza.

Masikat magamnak en is el valasztom, Darabokra vagom Istennek aldozom, Tűzzel en az aldozator fel nem gyuitom, Eghből az Istennek tüzet reja keröm.

Papok es ezkeppen mind cselekedgyenek, Az aldozat ala tüzet ne tegyenek, Hanem Bál Istentől tüzet rá kerjenek, Az ki tüzet adand azt tartjuk Istennek.

Ezt halvan az nepek ottan jova hadgyak, Nagy hamar két őkröt elő hozatanak, Monda az s'ent Ilyes sok hamis Papoknak, Valasfatok őkröt tűnnön magatoknak.

Mert tú rőbben vadtok, előb aldozzatok, Az aldozat ala tüzet ne rakjatok, Ti sok Istentektől tüzet kívanyatok, Ha Istenek lesnek abbol meg tudgyatok.

Sőt az egyik őkröt Papok el valasztak, Bál Istennek, előt ottan meg aldozak, Regeltől deliglen azt igen kialtjak, Bál Isten meg halgas nekie ezt mondgyak.

De senki ő nekik nam nem felel vala, Nagy on oltar környül ugordálnak vala, Testőket erőssen ők metelik vala, Nagy veszekedések hason nélkül vala.

Lam ő dolgok immar del fele költ vala, Szent Ilyes Papokat így csuffollya vala, Igen kialtsatok, igen orditsatok, Az ti Istentőket azzal fel költsetek.

Talam az városnak mostan kívől vagy on, Avagy az falasson, avagy uton vagy on, Avagy ő valahol most regegen vagy on, Nagy kialtsatokat nem hallja, nincsen hon.

Az del el mulek csak veszekődnek vala, Szent Ilyes az neper hozza hja vala, Es az Ur Istennek oltart csinál vala, Az őkröt kontzollya es aldozza vala.

Oltarnak negy szegen arkot asot vala, Es az aldozator őttőzteti vala, Az viz nagy bőfeggel azon el foly vala, Az utan ezkeppen imatkozik vala:

A 3

Em

En Uram Istenöm arvaknak Istené, Mostan meg mutat-
jad hogy csak te vagy Isten, Iszaaknak, Jakobnak te vagy ő
Istene, Hogy te szolgád vagyok, jarok te dolgozba.

En Uram Istenöm halgas meg engömet, Hogy mind ez
eges nép ismerjen tegödet, Dicsirjek tegödet mint ő Iste-
nöket, Este meg teritted hűtetlen fűvöket.

Azonnal tűz essek mind az aldozatra, Kin az egész
kősség almelkodik vala, Es egyenlő fővel imezt mondgyak
vala, Az Ur Isten Isten, azt kialttjak vala.

Monda az Szent Ilyes az egész kősségnek, No neki im-
maran sok hamis papoknak, Meg fogata őket s-mind le
vagatanak, Az Cizon víz mellett mind meg öletenek.

Az utan Szent Ilyes monda az Kiralynak, Meny-el
egyel igyal, mert nagy első tamad, Az Kiraly el mene, sent
Ilyes fel mene, Az Carmelus hegyre, homlok essek földre.

Monda solgajanak, meny az hegy tetejere, Es tekents el
mésse az feles tengerre. Az szolga el mene tenger fele ne-
ze, Semmit nem lathata azért hatra tere.

Ismelegen Szent Ilyes solgajanak monda, Heted uttal
meg ter nezel őriz oda, Hetedször hogy nezne kis felhő
tamada, Ottan az Szent Ilyes solgajanak monda:

Mond meg az Kiralynak hog ő fel készűllyen, Es az első
előt már haza siessen, Azonközben nagy fel es nagy első
leven, Ahab szent Ilyessel lezra helyben megyen.

Meg izene Kiraly Kiralyne asszonyak, Mint lett volna
dolgoz az ő Papjainak, Azonnal izene Asszony Szent
Ilyesnek, Isten el vessen ha meg nem öletlek.

Szent Ilyes felteben az puztaba mene, Holot egy fenyű
bokor alatt le üle, Es az Ur Istennek ezkeppen könyörge,
Eleg Uram eltöm vegy ki ez vilagbol.

Mert nagyobb nem vagyok en az en Atyammal, Ottan ő el
alvek bokor arnyekjaba, Istennek angyla feyjenel megh
állá,

állá, Kely fel, egyel igyal szent Ilyesnek monda.

Fel tekintven ottan hat fejenel lata, Egy hamvas pogat-
sat, es vizet poharba, Azert evék, ivek, meg el alut vala,
Masodszor az Angyal őtt fel költi vala.

Kely fel, ugy mond, egyel, mert nagy utod leszen, Az
Ilyes fel kelven, ismeg evék ivek, Es az egy etellel jara
negyven napig, Az Horeb hegyeig, Istennek hegyeig.

Oda mikor juta mene egy barlangba, Isten hozza jöve
igyen neki fölla, Mit csinál itt? Ilyes felelven ezt mon-
da, Erőttem Ur Isten vagyok budosásban.

Mert az Sido nepek tegödet el hadtak, Es az te oltarid
mind el rontattanak, Mind te Prophetaid meg öletettenek,
Csak en-magam vagyok, halatra keresnek.

Monda az Ur Isten, nagy hamar ter hatra, Ezzennel el
be meny Damascus városba, Es valak ket embert ottan Ki-
ralysagra, Sidosagba egyet, az mast Siriaba.

Te helyötted penig valak egy Prophetat, Az hű Elise-
ust jambor Iosaphat fiat, Az Hazeel legyen Siria Kiraly-
ja, Es az Iehu legyen Sidosag Kiralya.

Valaki el futand az Hazael elöt, Iehu meg öleti az ő ha-
za elöt, Es valaki futand el az Iehu elöt, Azt az Eliscus
le vagattja együt.

Valastom magamnak egész Sidosagban, Az het ezor
embert az egy igazsagban, Kik nem fertelmeztek balvany
imadasban, Es nem bizakottak az ő erdemökben.

Szent Ilyes el mene, talala az mezön Szantvan Eliscust
az tizenket ökrön, Es melölle mulvan palastval illete,
Szantafat el hadgyvan az Ilyest követe.

Az Benhadab Kiraly Siria Kiralya, Sok neppel készüle
az Ahab Kiralyra, Samaria varost erőssen meg álla, Es az
Ahab Kiralt benne tapasztallya.

Ezen Ahab Kiraly meg ijedet vala, Egy igaz Prophe-
ta hoz-

ta hozzaja bejuta: Ahab az Ur Isten ezt neköd mondat-
tya, Hogy ő legyen Kiraly neköd meg mutattya.

Latode ez nepnek ő nagy sokasagát: Te kezdőbe adom
minden diadalmat, Es ez mai napon te vészed diadalmat,
Hogy te meg ismerjed az te Istenődet.

Ezzen Sido Ahab Kiraly meg örüle, Nagy hamar ke-
fűle városból ki mene, Benhadab Kiralynak indula serege,
Benhadab futamek meg veretek nepe.

Az Ahab Kiralynak fölla az Propheta, Bizal az Istenbe
es jól gondolj reja, Eztendő be telven ismeg készűly reja
Nagy ellenségődre Benhadab Kiralyra.

Az Benhadab Kiraly pogán Kiraly vala, Ő fölgaíj azért
neki mondnak vala, Hegyeken lakoznak Sidoknak Isten-
nek, Azert az hegyeken minket meg győztenek.

Kesűllyen fellesegőd ugyan reja, Es az szép tő me-
zön mij meg vivunk vellők, Hidgye te fellesegőd őket mij
meg győzzük, Benhadab ő nepet bocsata ellenők.

Az Ahab Kiralyhoz jöve az Propheta, Istennek fava-
val ő nekie monda, Pogánok azt mondgyak hogy csak he-
gyen bírok, Raytok bizonyitom hogy völgyben is bírok.

Im kezdőbe adom az pogán nepeket, Hogy te meg
ismerjed az te Istenődet, Ahab Kiraly meg vere pogán ne-
peket, De meg nem őlete az ő Kiralyokat.

Azert az Ur Isten reja meg haragvek, Es hogy Prophe-
tája előtte állapek, Legottan ő tölle ilyen fő adatek, Kin
az Ahab Kiraly inkább meg dühödek.

Az Isten te neköd adot győződelmet, De meg nem őle-
ted az negy fejedelmet, Erőtte el vesztet az tennőn fejő-
det, Az ő nepők helyet az tennőn nepődet.

Vala az Kiralynak palotaja mellett, Nabothnak fölője,
kit Kiraly kedvele, Az Nabot nem ada, Kiraly meg busu-
la, Ő nagy haragjában be mene hazába.

Utanna

Utanna be mene az Iezabel affony, Nagyon vigasztal-
tya mint Kiralyne-affony, Semmit ne bankodgyal, segel-
lyen bent Affony, En gondgyat vifelem fölő tized lehen.

Levelet irata az Kiraly nevevel, Es meg pecsetle az Kí-
raly pecsetivel, Nagy fenyen parancsol az Kiraly nevevel,
Ez Nabothra valo az ő nagy mergevel.

Mihelt az levelet tū meg olvasotok, Ottan az Nabothra
hamar keressetek, Két hamis tanukat, őtet kövezzetek,
Ő reja fogjatok es bizonyítsatok:

Hogy az nagy Ur Istent ő meg karomlotta, Az fölleges
Kiralt es meg földalmazta, Az levelet latvan ugy cseleked-
denek, Az begeny Nabothra mind követ vetének.

Az Kiraly ezt halvan oda megyen vala, Már fölő fog-
lalni igen siet vala, Isten Szent Ilyesnek imigyen föl vala,
Az Ahab Kiralynak ezt izeni vala:

El meny, ugy mond, mostan Kiraly eleiben, El foglalni
megyen Naboth fölőjében, Es mondgyad ő neki ezt az en
nevőmben, Ezt izeni neköd lam az nagy Ur Isten:

Az embert meg őlted, fölőjed foglaltad, De ahol ő ve-
ret ebekkel nyalattad, Ugyan azon helyen te verődet
nyallyak, Es az te testődet ottan meg faggattyak.

Szent Ilyes el mene Kiralt meg talala, Es az befedeket
nekie meg monda, Kiraly Szent Ilyesnek felele ezt mon-
da, Meg leltele engőm ismeg ellenfengőm:

Szent Ilyes monda meg leltelek tegődet, Nagy sok go-
nozságban leltelek tegődet, Az Isten rejad hoz nagy sok
veszedelmet, Es ő mind el vési te nemzetfengődet.

Az ebek az mezőn Iezabelt meg eszik, Tőnnőn testő-
det-is városban meg eszik, Ha kedig az mezőn halalod tör-
tenik, Az tennőn testődet madarak meg eszik.

Ez befedet halvan Ahab meg ijede, Ruhajat faggattya
fejét befődoze, Nagy sokat bőytele, alnok fűvel jara,
B Kiert

Kiért az Ur Isten neki nem boesata.

Hogy három estendő immar el mult vala, Sido Ahab Kiraly hadba készül vala, Negy fáz Prophetait be hivatta vala, Tanacsot az hadra ő-tűllők kerd vala.

Hízeltkedven azok Kiralynak ezt mondgyak, Menyen el felleződ berenczejet mondgyak, Mind negy fazan ötet oly igen biztattyak, Es feje veszeni őtt nagyon izgattyak.

Iosaphat Kiraly Ahab Kiralynak monda, Nincsene valahol Isten Prophetaja, Ki nekünk igazat hadrol Prophetalna? Felele az Kiraly neki imezt monda:

Vagyon egy Prophetá Isten Prophetaja, Kinek az ő neve Michas Prophetá, De igen gyűlölöm, mert jot nem mond soha, Mindenkor csak gonostól az en fejömre.

Michas Prophetát nagy hamar hivata, Hadi fandekara tanacsot kerd vala, Prophetá csuffolvan Kiralynak így szol-la, Io berencsed lefen eredgy el az hadba.

Kiraly hogy ezt halla monda Michasnak, Mondgy igazat neköm az Istenre kerlek, Michas Prophetá felele Kiralynak, El az Isten, ugy mond, majd igazat mondok:

Latom mint juhokat nepet Sidofagnak, Hegyeken oszolván pásztor nélkül járnak, El, ugy mond, az Isten nincs Urok ezeknek, Hazokhoz emberek bekevel terjenek.

Ahab Kiraly Iosaphat Kiralynak szolla, Lam mondam te, neköd hogy gonozt ram szolna, Esmeg az Prophetá az Kiralynak monda, Kiraly halgas mostan Isten mondasára:

Latam en az Istent ő sekiben ülven, Es mind az ő Szen-tit ő előtté alvan, Az ő sent Angyalit ezkeppen ker-dezven, Vallyon ki csallja meg, ugy mond, Ahab Kiralt:

Hogy az hadba menyen es el veszen abba, Ki az övet monda, masik meg mast monda, Am egy gonost őrög elő allot vala, Istennek előtté illyen dolgot szolla:

En ötöt meg csalom el veszem az hadba, Mikeppen le-
het az,

het az, az Ur Isten monda? Felele az őrög, im hozza in-dulok, Ő Prophetáiból hazugságot szollok.

Monda az Ur Isten, meny el cselekedgyel, Hamis Pro-phetakkal az Kiralt hited el, Hadban hogy most járjon gonost berencsevel, Holot meg ütközik ő ellenségevel.

Egy hamis Prophetá melleje járula, Kinek az ő neve Se-dechias vala, Michas Prophetát ottan artzul csapa, Ká-romlo beféddelek nekie ezt monda:

Tehat csak te neköd szollok az Ur Isten, Es el hadgyot tathat engömet az Isten? Kiraly az Micheást ottan meg fo-gata, Bekoba vetete tömlőzben tartata.

Vigyetek el, ugy mond, erőssen tartatok, Miglen en az hadból bekevel meg terék, Michas ezt halla az Kiralynak monda, Ha bekevel meg terék maradgyak hazugságba.

Kiraly meg készülé az hadba el mene, Az hadban egy ember nyállal által löve, Az tündője közöt őtt által fegeze, Eltet ez vilagban azzal el vegeze.

Mikeppen az Isten meg mondotta vala, Azzon helyen ebek véret nyallyak vala, Kiralynak holt testet haza hoz-tak vala, Az Samariában el temettek vala.

Az Ahab kiralynak mentől nagyob fia, Ki Kiralya levek Ezechias vala, Az Atyát es Anyát ő követi vala, Bál Is-tent tiszteli es imadgya vala.

Kiraly folyosorol ám egyfőre le esek, Kiből ő halatra ot-tan betegedek, Az balvány őrögtől ottan tudakozzek, Ha meg gyógyulasa vagy holta történnék?

Az Isten Angyala szolla sent Ilyesnek, Eredgy eleibe Ki-raly követenék, Mondgyad ezt ő neki nincsene Istenök, Hogy őröggel nekik jóvendőt mondatnak?

Azert meg mondgyatok bator az Kiralynak, Hogy ő hadgyon beket őrög tanacsának, Véget vetet Isten az ő életének, Agyabol fel nem kel, ő fia halálnak.

Szent Ilyes el mēne az követnek folla, Az követ meg tē-
re, kit Kiraly csudala, Es mi oka volna tulle tudakozá,
Hogy sent Ilyes dolga ő ottan meg tuda.

Azonnal egyyik fő fogajat valasztá, Es ötven Graban-
tjat ő melleje ada, Az hegynek tetejet mikor erte volna,
Szent Ilyest még lata nekie ezt monda:

Istennek embere Kiraly parancsollya, Hogy ezzennel
faly le es jövel ő hozza, Ha Isten embere vagyok Ilyes
monda, Szálljon tűz rejtatok es te legenyidre.

Az tűz rajok folla ottan meg cgenek, Es azok mindnya-
jan pokolba menenek, Masikat is küldé meg annyi legenyel,
De az is meg ege Menyből az nagy tűzzel.

Harmadikat küldé megh annyi legenyel, Ki jöve eleibe
nagy könyörgessel, Istennek embere kerlek ne vessés el,
Im te fogad vagyok mind az en nepemmel.

Szent Ilyesnek folla az Angyal es monda, Mar semmit
ne fely te meny el vele ala, Szent Ilyes indula Kiralyhoz be-
juta, Batorlással neki im igyen fol vala:

Az Isten azt mondgya nincs neköd Istenöd, Kitől az jö-
vendőt kellyene ctenöd, Hanem vagyon neked nagy bal-
vany ördögöd, Azert az agyadban meg kel hálnod neköd.

Az Kiraly meg hala, Szent Ilyes el mene, Eliseus vele
mar egy uton mene, Mely napon az Isten ötét el fel vinne,
Es forgo fel által igen messze vinne.

Az sent Ilyes monda az Eliseusnak, Legy vestegh itte-
gen, mert en messze megyek, Eliseus monda el az nagy UR
Isten, Tölled nem maradok, de teged követlek.

Prophetak ifjai hozzaja jövenek, Kik Eliseusnak igyen
beszéllenek, Nem tudode hogy ma Urad el hádgy teged,
Az Isten nagy messze fel visi te-tölled:

Tudom vesteglyetek Eliseus monda, Szent Ilyes esmeg-
len ottan neki monda, Ierichoba megyek mert Isten megh
hadta,

hadta, Legy vesteg ittegen mig el megyek oda.

Monda Eliseus el az nagy Ur Isten, Tölled nem mara-
dok, de teged követlek, Es hogy Ierichoban ketten be me-
nenek, Ott is az Prophetak hozzajok jövenek.

Az Eliseusnak mindnyajan folla, Nem tudode hogy
ma teged el valastanak, Uradtol teneked el kel ma marad-
nod, Eliseus monda, tudom vesteglyetek.

Harmadfor ismeglen Ilyes neki folla, Legy vestegh itte-
gen miglen megyek oda, Az Iordan vizehöz, Isten paran-
csollya, El az nagy Ur Isten Eliseus monda.

Tölled nem maradok, de teged követlek, Az Iordan vi-
zehöz ketten el menenek, Es az Prophetak is utannok me-
nenek, Tavul meg allanak ötvenen valanak.

Ilyes palástjaval az vizet illete, Es az Iordan vizet va-
lasta ket fele, Szarazon mindenik azon által kele, Az Eli-
seusnak Ilyes így beselle:

Kery mostan az mit akarš kerni en tüllem, Miglen en te
tölled el kezdek vitetnem: Monda Eliseus kerlek hogy en
bennem, Az te nagy hatalmod mind ket fele legyen.

Hogy predikalhastak es tehessek csudat, Az sent Ilyes
monda kerel nagy dolgokat, De erről meg tudod hogy te-
benned lešen, Ha engem latandáš hogy Isten fel visen.

Hogy ha nem latandáš tudod hogy nem lešen, Az Elise-
ussal ketten Ilyes megyen, Am egy tűzes beker eghből ala
jöve, Benne tűzes lovak, sent Ilyes fel mene.

Palástja le essek Eliseus kapa, Utanna tekente sent Ilyest
megh lata, Nagy siralmas soval utanna kialta, Oh en edes
atyám hivek tanitoja.

Onnan Eliseus immar megh tert vala, Az Iordan vizere
mikor jutot vala, Ilyes palástjaval azt illeti vala, Ket fele
nem valek, meg ijedet rayta.

Monda de hol vagyon most Ilyes Istene: Masodfor
ismeg-

ismeglen az vizet illete, Es ket fele valek rayta által mene,
Az több Prophetakhoz otton menni kezdé.

Hogy ezt tavul latak imezt mondgyak vala, Bizony
Ilyes ennek ő hatalmat hadra, Eleiben jöven őtt tisztelik va-
la, Ierichoban gyorsan őtet vitek vala.

Az nep folla ottan az Elifcufnak, Nemes allapattyat la-
tod ez varosnak, De jo vize nincsen dögös földé vagyón.
Kerjed az Ur Istent hogy jo vizet adgyon.

Hozzatok uy edent Elifcus monda, So millyet vessetek
azon uy edenbe, Az sok kút-fejőkre azzal ő ki mene,
Ilyen befedekkel beleje sot vete.

Mi Urunk teremő Istenünk azt mondgya, Az ti vize-
tőket már en töttem jova, Ez befedet mondvan az viz le-
vek jova, Ottan Elifcus Bethelbe indula.

Varas fele az dombon hogy megyen vala, Nagy sok
apro gyermek eleibe juta, No fel kopas no fel, neki mond-
gyak vala, Kiket ő azonnal igen meg atkoza.

Ottan az havasbol ket medve ki jöve, Negyven ket
gyermeket ott mind el faggata, Elifcus mene Carmelus
hegy yere, Es Samariaba onnat hatra tere.

Azert kerlek titeket hívek kik vadtok, Az elő Istenhöz
csak raggazkodgyatok, Balvany-imadaistól irtozek búve-
tők, Minden búkségtőkben az Isten mentsegtők.

Az hűtetlenek hogy titeket üldöznek, Nem csuda mert
elejőkről példat vesznek, De veszedelmekről ők nem emle-
keznek, Mert az has kedvejert nagy fokot mivelnek.

Im az Isten hűtetleneket bünteti, Es meg utaloit gono-
sul el vesti, Az balvanyosokat mély pokolra veti, Örök
vigassagra híveit fel vísi.

Gondolgyak meg ezt Kiralyok s fejedelmek, Es utannok
valo mind az fő fő nepek, Kik az Isten ellen fel fegyver-
köztenek, Hogy az Isten véget vethet oly igyőknek.

Ezör

Ezör után ötven es negyven kilentzben, Ztaraj Mihaly
ezt rendele versekben, Az hívekhez valo nagy szereteti-
ben, Es Istenben valo jo remenlegeben.

HISTORIA,

AZ ANTIOCHUS KIRALYNAK
KEGYETLENKÓDESERŐL AZ SIDO
országban; es az Istennek rayta lett igaz ítéletiről
es bünteteféről, Szent Irasbol enekbe szór-
zöttet.

2. Machab. 9.

Az Cyrus historiajanak notajara mondatik.

HAlgasd meg Kereszten ezt az historiat, kiből meg
hismered Istennek ostarat, az Antiochuson valo nagy
haragyat, halala orajan ő bossu allasat.

Regi ő törvényben az Sido országban, Lön Istennek ne-
pe nagy haborusagban, Mezön es varoson nagy sok ver-
ontasban, Az pogan nep miat nagy haborusagban.

Haborusag miat meg rettentek vala, Isten törvényeben
meg romlottak vala, Ő szent templomaban paraznalkot-
tak vala, Aldozattyok nekik fertelmes nagy vala.

Ez dolognak oka Antiochus vala, Ki az poganoknak fe-
jedelme vala, Az Sido orszagnak ellensége vala, Isten tem-
plomanak el rontoja vala.

Gondolattya neki nyughatatlan vala, Az Sido nepekre
szandekozik vala, Kiert az Istennel utalatos vala, Udvara
nepenek ezt beszelli vala:

El rontoja leszek az Ierusalemnek, Ellensége leszek ben-
ne valo nepnek, Testőket hanyatom az földi ebeknek,
Hadgya hogy mindnyajan ehöz késűllyenek.

Sokszor

Sokszor bándékozik az ember gonoszra, Kiben benne
éri Istennek haragja, Azert lesz dolgában Istennek o sto-
ra, Kiben lelke leszén köttelel halálra.

Mindenkor utalta az kegyetlent Isten, Azert Antio-
chust meg vere az Isten, Mert belii faydalmat vete reja az
Isten, Azzal ő bándekat által alla Isten.

Vakmerő bűnősnék ily sokasá vágyon, Mentől nagyob
kenban az ő teste vágyon, Az Ur Isten ellen az ő lelke vá-
gyon, Minden gonoságra ő bándeka vágyon.

Antiochus Király hirtelen keűle, Nagy betegsegeben
fekere fel üle, Kiből hamarfaggal az földre le dűle, Kiből
betegsege neki drőgbűle.

Az ő gyomra belii fanyargani kezdé, Nagy sirast, kial-
tast ő agyában kezdé, Az sokaságh közöt üvöltteni kezdé,
Minden felől segény esedezni kezdé.

Rettenetes dolog Istennek haragja, Ki az bűnős embert
sokaik el varja, De ő megh nem terven ottan megh utallya,
Az ő nagy haragjat rayta meg mutattya.

Sok nyomorultaknak vala bantafara, Arvak, őfvegyek-
nek nyomorúsagokra, Isten nepeinek tellyes romlafara,
Meg vere az Isten ennyi kialtasra.

Magat el fel vete ő s üle fekiben, Siras nagy, ohaytas
nagy vala búveben, Rettenetes fergek termenek beliben,
Minden felől azok kenozzak testeben,

Ki annak előtte nagy hatalmas vala, Ő bioldalmában
nagy kegyetlen vala, Az kegyes Istentől nagy bídalmat val-
la, Ő könyörgesere jo valast nem halla.

Hidgyetek meg Urak kik ez földön laktok, Az segény
kősségön kegyetlenek vadtok, Az Ur Isten előt el nem fá-
ladhattok, Minden dolgotokrol sám-adok ti vadtok.

Szegény nyomorultot kik meg nem halgattok, Ti is az
Istentől meg nem halgattatok, Szükségtők orajan ti el ha-
Kik

gyattattok, Mikent Antiochus nagy segyent vallotok.

Kik nyomorultakat meg kesergettetek, Sok hamis inség-
gel meg emeztettetek, Az Antiochusról ti példat vegye-
tek, Lelekben es testben hogy el ne vesetek.

Őrömeft az Istent meg engeszteli vala, Ő kemény ostorat
mikor erzi vala, De az Ur Istentől el hadgyatot vala, Az
ő könyörgese utallatos vala.

Nagy betegség miat fetrengeni kezdé, Szamtalan sok fe-
reg testet enni kezdé, Az nagy Ur Istennek esedezni kez-
de, Illyen könyörgest nekie folni kezdé:

Igaz kegyes Isten az te iteletőd, Szükség hogy enged-
gyen minden itt tenekőd, Hozzad hasonlatos ne legyen te-
nekőd, Minden haytson fejet ez földön tenekőd.

Tudom vetkeimet Istenöm előtted, El nem reytőzhe-
tem sohova előtted, Ez mai nap Isten fogadom előtted,
Meg jobbitom immar az en életömet.

Fergektől, nijvektől ments meg en testömet, Terits
meg Ur Isten az en életömet, Tekents meg az eghből ke-
serűségömet, Es te hozzad valo en meg terefemet.

Vallast tesék Isten az en bűneimről, Meg ne emlekőz-
zel az en vetkeimről, Fogadast tenekőd tesék mind ezek-
ről, Hogy meg emlegetlek tegődet ezekről.

Az te Templomodot en mind el rontattam, Szentseges
javaid pcedara hanyattam, Az te nepeidet mindenűt ker-
gettem, Es az balvany Istent velők imattatam.

Az Templomot Isten en meg épitetem, Minden gaz-
dagagaval megh ekőssitem, Valamit el vőttem mind ha-
tra adatom, Csak legyen előtted nyomos en életem.

Az te nepeidet kit regen utaltam, Minden nepek köz-
zül már ki valasztatom, Te nevedben Isten őket meg alda-
tom, Örök bekefseget velők kialtatom.

En ki pogan voltam te-ellened voltam, Ne nezzed Ur
C Isten

Isten regenten mi voltam, Ez mai nap nekőd magamat
meg adtam, Környűl metelkődest te nekőd fogattam.

Ha en életőmet Isten meg terited, Nagy fok orfagokba
budosok csettied, Minden faratsagot fel vették csettied, Az
te törvényedben jaro te előtied.

Mindenűt hirdetem az te hatalmadat, Földi nepek kö-
zöt te meltofogodat, Az bűn ellen valo kemeny ostorodat,
Emberekhöz valo irgalmaslagodat.

Nem lőp Antiochus Istennek kedveben, Meg nem hal-
gattatek ő könyörgefeben, Tudgya vala Isten mi volna bű-
veben, Nagy kegyetlen vala segeny ő elteben.

Nagy főrnű halallal fergek meg emestek, Teste ma-
radekja neki el temetek, Örök karhozatra az ő lelket ve-
tek, Az ő nagy bűnei oly nagy törbe eytek.

Peldaul ti-nektők rolla emlekőzöm, Idvőssegtők melle
enekbe főrzöttem, Antiochus Kiralt előtőkbe vetem,
Istennek ostorat hogy rayta értöttem.

Oh mely bolondsag az Isten ellen elnünk, Ez hamis vi-
lagban batorfaggal elnünk, Minden gazdagfagbol nekünk
ki kel mennünk, Az igaz Bironak eleibe jutnunk.

Sokan bekelességben sirvan könyörögnek, Fogadaft Isten-
nek nagy erőssen tesnek, Isten orfagarol ők nem emlekőz-
nek, Mert meg gyógyultanak azon esedeznek.

Kereld meg az Istent addig mig eppen vagy, Nem csak
akkor mikor már halalodon vagy, Penitentiara eleg ember
nem vagy, Csak az Ur Istennek akkor markaban vagy.

Pelda legyen-nektők az ő karhozattya, Utolsó orajan va-
lo fogadafa, Az igaz Istentől meg nem halgatafa, Mind
örökke valo ő nagy ken-vallafa.

Kel immar minekünk koroskent vigyaznunk, Gya-
korlatossaggal bűneinkről sirnunk, Az kegyelmes Istent be-
kességre hijnunk, Halalunk orajan ne hadgyon el vesnünk.

Az Ur

Az Ur Istenhöz fűntelen ragazkogyunk, Ő szent ígeje-
tűl életünkben fűgjünk, Akarattya ferint mindnyajan el-
jarjunk, Ellensegünk ellen ő lefen oltalmunk.

Az Atya Ur Isten fel magasztaltassék, Tőlünk bűnősek-
tűl ez nap tisteltessék, Az szent Angyalokkal egyűt di-
csirtessék, Nekünk menyorsagbol minden jo adassék.

Az fiu Ur Isten minket meg halgasson, Idvősségnek
utan minket igazgasson, Ellensegünk ellen minket takar-
gasson, Az Atya Istennel ő bõmbe jutasson.

Szent Lelek Ur Isten vigasztaly meg minket, Fogad-
gyad tön-magad mij bűnös lelkünket, Tavoztasd el tőlünk
az mij bűneinket, Ad meg menyorsagban az mij örö-
münket.

Ez Eneket főrze Szombat varossaban, Szegeny Frater
Gaspar egy nagy banattyaban, Az halalrol valo gondolko-
dasaban, Ezör estendõben öt fáz es hatvanban.

V E G E

DEBRECZENBEN,
Nyomtatta Lipsiai Pal, 1619. Estendõben.